

Jak wykorzystać dzieła malarskie do ćwiczeń językowych

**Materiały dydaktyczne wypracowane podczas warsztatów nt.
„Rozwijanie umiejętności polonistycznych uczniów w pracy z obrazami”**

Autorzy ćwiczeń językowych

Zaprezentowane poniżej materiały zostały wypracowane podczas warsztatów „Rozwijanie umiejętności polonistycznych uczniów w pracy z obrazami” przeprowadzonych w RODN „WOM”.

Autorami pomysłów są nauczyciele:

Aneta Baor

Aneta Błaszczyk

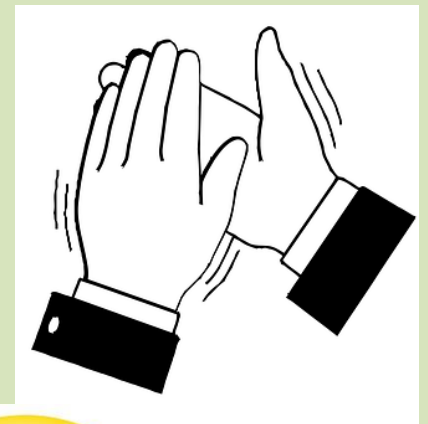
Agnieszka Gruszka

Olga Nocuń

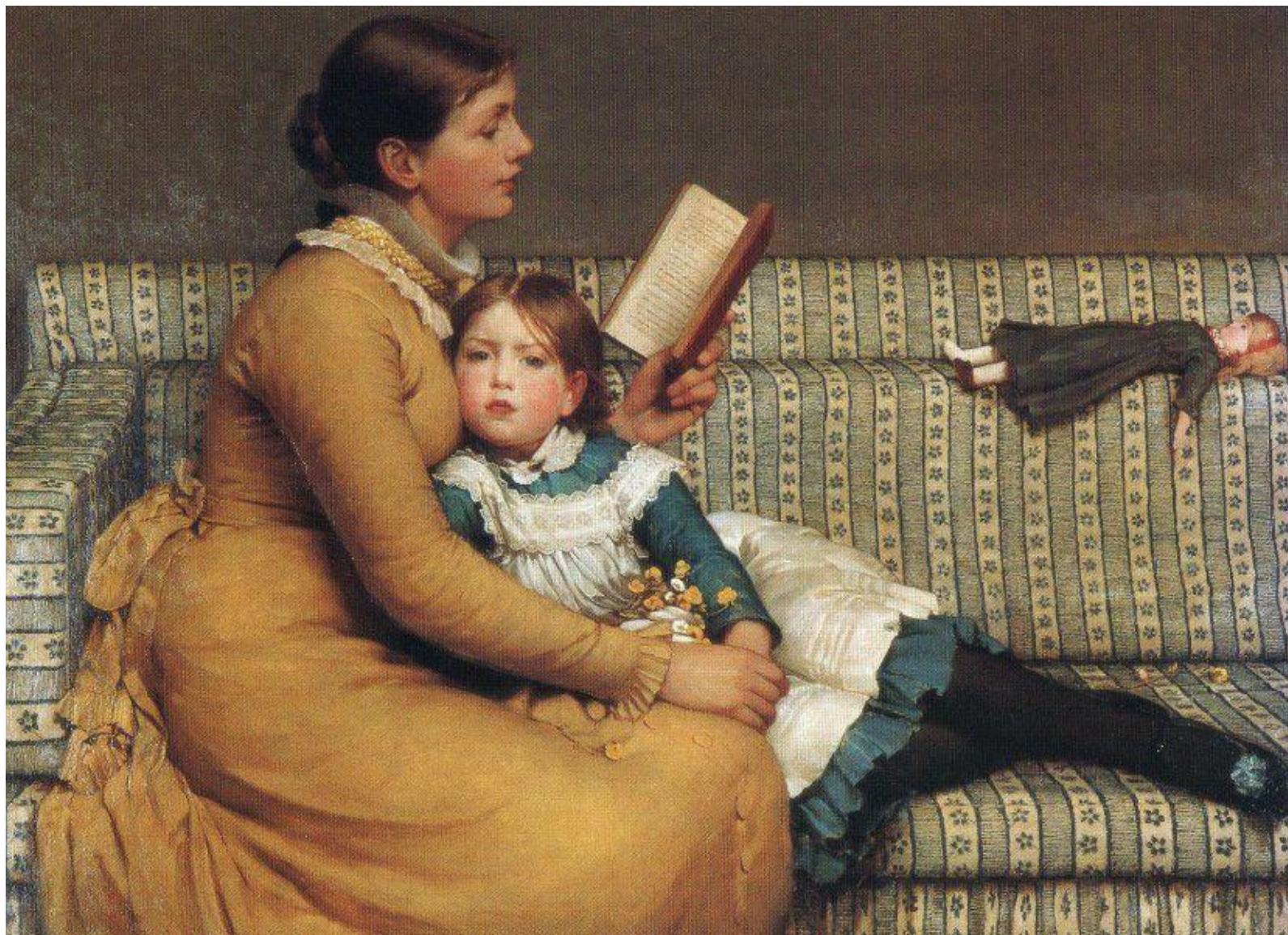
Paulina Szczepanik

Renata Zmysłowska

Justyna Buczyńska

George Dunlop Leslie, Alicja w krainie czarów

<https://brainly.pl/zadanie/5693464>
[dostęp: 8.06.2018 r.]

- **Temat: Poczytaj mi , mamó.../ W baśniowej krainie wyobraźni**

- **Wprowadzenie:** odwołanie się do pierwszych czytelniczych doświadczeń uczniów (kto ci czytał w dzieciństwie? Jakie są twoje ulubione książki z dzieciństwa? Którzy bohaterowie stali się dla ciebie najbliżsi?)
- **Zapoznanie z obrazem:**
 - ✓ omówienie najważniejszych elementów widocznych na nim: postacie, wyraz twarzy, ułożenie ciała, strój, wnętrze pokoju, rekwizyty (gromadzenie słownictwa oddającego kolory, nastrój, obserwowane emocje, przeżycia)
 - ✓ pierwsze wrażenia (nazywanie własnych odczuć, skojarzeń, spostrzeżeń)
 - Jakie relacje łączą kobietę i dziewczynkę? Kim mogą być dla siebie?
 - Jaka książka może być czytana dziewczynce i dlaczego?
 - Co czuje dziewczynka przedstawiona na obrazie? Jakie emocje jej towarzyszą?
 - ✓ gromadzenie słownictwa związanego z uczuciami bohaterek - mapa myśli.

- **Tworzenie tytułu** obrazu (gromadzenie propozycji).
- **Interpretacja tytułu** obrazu.
- **Opis przeżyć wewnętrznych**, budowanie portretu psychologicznego postaci :
 - w jaki sposób stworzymy taki opis,
 - jakie słownictwo wykorzystać,
 - na co zwrócić uwagę.
- **Opis postaci:**
 - omówienie elementów opisu,
 - tworzenie opisu.

- Doskonalenie umiejętności prowadzenia **dyskusji** (zasady prowadzenia dyskusji).
- Ćwiczenia na dobieranie argumentów do tworzenia **rozprawki problemowej** (konspekt rozprawki, szukanie argumentów).
- Proponowane tematy do dyskusji lub rozprawki:
 - Czy warto czytać książki?
 - Czy czytanie książek jest dobrym sposobem spędzania czasu?
 - Czytać czy oglądać? – oto jest pytanie...
 - Wyobraźnia jako klucz do innej rzeczywistości.

- Jak powstaje **kartka z pamiętnika**? O czym należy pamiętać?
- **Baśń** jako gatunek literacki – cechy baśni.
- **Propozycje pracy domowej:**
 - Nadaj inny tytuł obrazowi.
 - Napisz kartkę z pamiętnika, w której dziewczynka opisuje najciekawszy moment lektury.
 - Napisz baśń, która mogła wzbudzić u dziewczynki różne emocje.
 - Stwórz w domu „żywy obraz” ukazujący wspólne czytanie książki i utwórz go na fotografii, którą zaprezentujesz w szkole.
 - Wymyśl i napisz historię, która zaintrygowała dziewczynkę z obrazu.
 - Stwórz spot reklamowy promujący wspólne czytanie książek (metoda projektu).
 - „Ubierz się w obraz” – metodą sleeveface poszerz przestrzeń obrazu tak, by odzwierciedlił portret psychologiczny postaci.

Ćwiczenia językowe a zapisy podstawy programowej

Zaproponowane ćwiczenia kształcące umiejętności językowe realizują zapisy nowej podstawy programowej z języka polskiego zamieszczone poniżej.

➤ I. Kształcenie literackie i kulturowe

• 1. Odbiór tekstów kultury. Uczeń:

- rozumie **swoistość tekstów kultury** przynależnych do: literatury, teatru, filmu, muzyki, sztuk plastycznych i audiowizualnych;
- odnosi treści tekstów kultury **do własnego doświadczenia**;
- dokonuje odczytania tekstów poprzez **przekład intersemiotyczny** (np. rysunek, drama, spektakl teatralny);

➤ II. Kształcenie językowe

3. Komunikacja językowa i kultura języka. Uczeń:

- rozpoznaje znaczenie **niewerbalnych środków komunikacji** (np. gest, mimika, postawa ciała);

➤ III. Tworzenie wypowiedzi.

Elementy retoryki. Uczeń:

- **uczestniczy w rozmowie** na zadany temat, wydziela jej części,
- rozróżnia i wskazuje środki perswazji, rozumie ich funkcję.

Mówienie i pisanie. Uczeń:

- **tworzy spójne wypowiedzi** w następujących formach gatunkowych: dialog, opowiadanie (twórcze, odtwórcze), opis, list, sprawozdanie (z filmu, spektaklu, wydarzenia), dedykacja, zaproszenie, podziękowanie, ogłoszenie, życzenia, opis przeżyć wewnętrznych, charakterystyka, tekst o charakterze argumentacyjnym;

- **tworzy plan** odtwórczy i twórczy tekstu;
- redaguje **notatki**;
- **opowiada** o przeczytanym tekście;
- rozróżnia **współczesne formy komunikatów** (np. e-mail, SMS) i odpowiednio się nimi posługuje, zachowując zasady etykiety językowej;
- **tworzy opowiadania** związane z treścią utworu, np. dalsze losy bohatera, komponowanie początku i zakończenia na podstawie fragmentu tekstu lub na podstawie ilustracji;

- **Kształcenie literackie i kulturowe.**
- **Odbiór tekstów kultury.** Uczeń:
 - **wyszukuje** w tekście potrzebne informacje ;
 - **porządkuje** informacje w zależności od ich funkcji w przekazie;
 - **interpretuje dzieła sztuki** (obraz, grafika, rzeźba, fotografia);
 - **określa wartości estetyczne** poznawanych tekstów kultury;

- III. Tworzenie wypowiedzi.
 - Elementy retoryki. Uczeń:
 - funkcjonalnie wykorzystuje **środki retoryczne** oraz rozumie ich oddziaływanie na odbiorcę;
 - **gromadzi i porządkuje materiał rzeczowy** potrzebny do tworzenia wypowiedzi; redaguje plan kompozycyjny własnej wypowiedzi;
 - **tworzy wypowiedź**, stosując odpowiednią dla danej formy gatunkowej kompozycję
 - **zgadza się z cudzymi poglądami lub polemizuje z nimi**, rzeczowo uzasadniając własne zdanie;
 - Mówienie i pisanie. Uczeń:
 - tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: rozprawka, (...), formułuje pytania do tekstu;

Opracowanie materiałów: Agnieszka Grudzińska, nauczyciel-konsultant
Regionalnego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli „WOM”
w Częstochowie

Licencja: Licencja Uznanie autorstwa
Użycie niekomercyjne 4.0. Polska

